

บันทึก

เรื่อง การลดค่าโดยสารกึ่งอัตราให้แก่ผู้ได้รับพระราชทานเหรียญราชการชายแดน

ตามหนังสือของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ ๗๒๘๓/๒๕๐๒ ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๐๒ ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นในปัญหาของกระทรวงคมนาคมเกี่ยวกับการลดค่าโดยสารกึ่งอัตราให้แก่ผู้ได้รับพระราชทานเหรียญราชการชายแดนตามพระราชบัญญัติเหรียญราชการชายแดน พ.ศ.๒๔๙๗ โดยข้อเท็จจริงมีอยู่ว่า เหรียญราชการชายแดนนั้นนอกจากจะพระราชทานให้แก่ทหาร ตำรวจ และข้าราชการแล้ว ยังอาจพระราชทานให้แก่ผู้กระทำหน้าที่อย่างทหารหรือตำรวจตามบทบัญญัติมาตรา ๕ ของพระราชบัญญัติเหรียญราชการชายแดนก็ได้ และนอกจากนั้นถ้าหากผู้ที่สมควรได้รับพระราชทานเหรียญราชการชายแดนวายชนม์เสียก่อนได้รับพระราชทาน จะได้พระราชทานให้แก่ทายาทโดยธรรมคนใดคนหนึ่งของผู้นั้นเพื่อเป็นเครื่องระลึกถึงความดีของผู้ล่วงลับไปแล้วก็ได้ตามมาตรา ๗ แต่โดยที่มาตรา ๖ บัญญัติว่า “ให้ผู้ได้รับพระราชทานเหรียญราชการชายแดนได้รับสิทธิต่างๆ ตามกฎหมายข้อบังคับ และระเบียบแบบแผนของทางราชการ” ซึ่งต่อมาก็ได้มีประกาศสำนักคณะรัฐมนตรี เรื่อง วางระเบียบการขอพระราชทาน การประดับและกรณีที่ทำให้ประดับ และสิทธิของผู้ที่ได้รับพระราชทานเหรียญราชการชายแดน (ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๔๙๙) ข้อ ๖ กำหนดว่า “ให้ผู้ได้รับพระราชทานเหรียญราชการชายแดนทุกชั้นยศ และทุกชั้นเงินเดือนได้รับสิทธิพิเศษ คือ (ก) สิทธิได้รับการรักษาพยาบาล ... ฯลฯ ...” โดยเหตุนี้ กระทรวงคมนาคมจึงมีปัญหาสงสัยสองประการกล่าวคือ ทายาทโดยธรรมซึ่งได้รับพระราชทานเหรียญแทนผู้ตายตามมาตรา ๗ จะได้รับสิทธิพิเศษตามประกาศนี้หรือไม่ ประการหนึ่ง และบุคคลอื่นที่มีใช้ทหาร ตำรวจหรือข้าราชการ ซึ่งไม่มีชั้นยศและชั้นเงินเดือน จะได้รับสิทธิพิเศษนี้ด้วยหรือไม่ อีกประการหนึ่ง ซึ่งตามปัญหานี้กระทรวงคมนาคมมีความเห็นว่า โดยที่การพระราชทานเหรียญตามมาตรา ๕ และมาตรา ๗ มีเจตนารมณ์ต่างกัน คือ มาตรา ๕ เป็นการพระราชทานเพื่อตอบแทนคุณงามความดีในการปฏิบัติราชการ และมาตรา ๗ เป็นการพระราชทานเพื่อเป็นเครื่องระลึกถึงความดีของผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว และโดยที่มาตรา ๖ อันเป็นบทกำหนดให้สิทธิพิเศษได้เรียงลำดับมามาก่อนบทบัญญัติมาตรา ๗ ดังนั้น น่าจะเข้าใจได้ว่า กฎหมายมีเจตนารมณ์ให้เฉพาะผู้ที่ได้รับพระราชทานตามมาตรา ๕ เท่านั้น ดังนั้น กระทรวงคมนาคมจึงเห็นว่า ทายาทโดยธรรมตามมาตรา ๗ ไม่น่าจะได้รับสิทธิพิเศษตามประกาศสำนักคณะรัฐมนตรี แต่บุคคลอื่นที่มีใช้ทหาร ตำรวจ หรือข้าราชการ ตามมาตรา ๕ น่าจะมีสิทธิพิเศษดังกล่าวแล้ว

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๑) ได้พิจารณาเรื่องนี้แล้วมีความเห็นว่า ปัญหาการได้สิทธิพิเศษของทายาทโดยธรรมซึ่งได้รับพระราชทานเหรียญแทนผู้ตายตามมาตรา ๗ และปัญหาการได้สิทธิพิเศษของบุคคลอื่นซึ่งมิใช่ทายาท ดำรวจ หรือข้าราชการ ซึ่งได้รับพระราชทานเหรียญตามมาตรา ๕ นั้น มีประเด็นที่วินิจฉัยอย่างเดียวกัน และรวมพิจารณาได้ด้วยกัน กล่าวคือ การตีความในกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับนั้น พึงต้องถือความที่ปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษรอยู่เป็นข้อสำคัญเบื้องต้น ในเรื่องนี้ตามข้อ ๖ ของประกาศสำนักคณะรัฐมนตรีเรื่องวางระเบียบการขอพระราชทาน ฯลฯ มีข้อความเป็นประโยคแต่งต่อท้ายคำว่า “ผู้ได้รับพระราชทานเหรียญราชการชายแดน” อยู่อีกว่า “ทุกชั้นยศและทุกชั้นเงินเดือน” ฉะนั้น จึงต้องตีความว่า ผู้ที่จะได้รับสิทธิพิเศษนั้นจะต้องมีชั้นยศหรือชั้นเงินเดือน การที่จะวินิจฉัยไปว่า แม้ผู้ไม่มีชั้นยศหรือไม่มีชั้นเงินเดือน ก็ได้รับสิทธิพิเศษนั้น จะเป็นการตีความขัดแย้งกับข้อความที่ปรากฏตามตัวอักษรอย่างตรงกันข้าม จริงอยู่ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายผู้ได้รับพระราชทานเหรียญราชการชายแดน ควรได้รับสิทธิพิเศษเสมอเท่าเทียมกัน แต่เมื่อตัวพระราชบัญญัติ (มาตรา ๖) มอบให้ทางราชการเป็นผู้ตราข้อบังคับและระเบียบแบบแผนว่าด้วยสิทธิต่างๆ นั้นแล้ว และสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักคณะรัฐมนตรีเดิม) ได้วางระเบียบออกมาโดยข้อความเช่นนั้นแล้ว ก็ไม่มีทางที่จะแปลเปลี่ยนข้อความนั้นเป็นอย่างอื่นได้ เมื่อสำนักนายกรัฐมนตรีวางระเบียบในเรื่องนี้นั้น ผู้ร่างอาจเข้าใจผิดคิดไปว่า ผู้ที่จะได้รับพระราชทานเหรียญราชการชายแดนจะมีได้แต่ผู้มีชั้นยศหรือมีชั้นเงินเดือนเท่านั้นก็เป็นได้ หรือจะเข้าใจความในพระราชบัญญัติที่อยู่แล้ว แต่ต้องการจะให้สิทธิพิเศษแต่เฉพาะผู้มีชั้นยศหรือชั้นเงินเดือนก็ได้นั้น ถ้าจะให้เสมอภาคกันก็ควรวางระเบียบทางราชการเสียใหม่

(ลงชื่อ) หยุต แสงอุทัย

(นายหยุต แสงอุทัย)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมษายน ๒๕๐๓